

פרקי אבות ב'

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קזאס שליט"א

ביחד

להרדים מומים! לעגל פינות!

לכל אחד מאתנו יש חולשות וחסרונות. החכמה בחיי הנישואין היא לא להבליט אותם, אף על פי שכן הזוג כבר מכיר אותם ויודע עליהם. הבלטת המומים תגרום לדחייה ולהקטנת הערך של בן הזוג בעיני חברו וממילא יתקררו היחסים. נא לזכור, כדור הארץ עגול, וממנו נלמד לעגל פינות ושפיצים ולדאוג שכן הזוג לא יתקל בהם...

לגברים רבים יש 'מחלה' שהם אוהבים לישון. בעצם, זה התחיל אצלם כבר למחרת החתונה. נחתה עליהם כזאת עייפות שבכל הזדמנות הם שואפים לישון. לפעמים אשה שואלת את עצמה: עם מי בעלי התחתן, איתי או עם הכרית?...

אחרי שישן לילה שלם, הוא יכול בקלות להמשיך לישון עוד כמה שעות... וכשהיא רואה זאת, היא מתמלאת זעם והערך שלו בעיניה יורד. וכל כך למה? מרגיז אותה שהיא ערה והוא ישן. היא נזכרת באנשים שקמים לפני זריחת השמש, והוא - לא רואה את השמש... בעל יקר, דע לך שזו הפגנת חולשה. היא אמרה לך: קום! אז תקום. רוצה לישון? תכנס לרכב, תשכיב את הכיסא ותישן עד ועד בכלל... אבל לא לזדה...

גם לנשים יש חולשות שאסור להבליט. אמרה לי פעם גברת אחת: אני אשה עצ...ב...נית... אמרתי לה אי אפשר לגדל ילדים ולנהל בית בעצבנות. ואם קיבלת התקפת עצבנות תשתי מהר מים קרים ותירגעי. לא נרגעת? לכו לזרוק זבל, חתול אחד יקפוץ מהפח... ואת תהיי רגועה למשך שבועיים. גברת יקרה, אל תבליטי את מום העצבנות בפני בעלך, זה יגרום לירידת ערכך בעיניו.

בעל אחד שאל: למה אחרי שקיבלתי בעבודה עובד מצטיין? חמש פעמים, אשתי עדיין לא מעריכה אותי! אשתי ענתה: כי רק אני יודעת מי הוא ומה הוא, כל התנהגותו בעבודה היא רק תחפושת... אם נסתכל על המציאות נראה שהיא צודקת. כשבעל יוצא לעבודה הוא לובש חולצת מותגים, מכנסי ג'ינס, ונעליים אופנתיות. הוא מתגלח ומתיז אפרט-שייב על הפנים... כל כך נעים להיות בחברתו... ובמקום העבודה, כל מי שעובר בדרכו מקבל חיבוק וברכות. בשעה עשר הוא שואל את חברו: איציק להכין לך קפה? ואני שואל: למה לאשתך לא הכנת קפה לפני שיצאת מהבית?!

כשהוא מגיע הביתה... היבטריה! של הנחמדות כבר נגמרה... הוא עולה במדרגות וחרבות יוצאות לו מהעיניים. אשתי שומעת אותו צועד בחדר המדרגות וצועקת: הַתְּתֵךְ שֶׁק! והבית עובר לדום... הוא נכנס הביתה ונוהם: עוד פעם מקרוני? נמאס לי מהשניצל... בעל יקר, אולי כדאי שתישאר בעבודה, שם אתה יותר נחמד...

אשתך לא מעריכה אותך, כי בבית אתה מראה בדיוק מי אתה, אתה מסיר את הכפפות, ולא מעגל פינות. כדאי מאד שאת האנרגיה של הנחמדות והסימפטיה תשקיע בבית ואם נשאר לך עוד שאריות, תיתן אותן בעבודה. ואז תקבל 'עובד מצטיין' גם בבית.

פרשת השבוע

דוגמא אישית

"ויאמר ה' אל משה אָמַר אֶל הַפְּהִינִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתְ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּי" - התורה כפלה ואמרה 'אָמַר' ו'אֶמְרָתְ', לשם מה? רש"י הסביר - 'אָמַר' ו'אֶמְרָתְ' - להזהיר גדולים על הקטנים. כולנו יודעים שילד עד גיל בר מצוה אינו חייב במצוות. פחות מכך והחל מ-6 שנים הוא מחויב רק מדין חינוך. פחות מכך הוא פטור לגמרי מכל וכל. כל זה בילד של ישראל. אבל בילד של כהן, אפילו מיום הלידה אסור לו להיטמא אל המתים. וזה מה שהתכוון רש"י להזהיר גדולים על הקטנים.

כשם שהכהונים הגדולים מוזהרים שלא להיטמא למתים, כך גם התינוקות, ולכן כתוב בהמשך "קדושים יִהְיוּ לְאֱלֹקֵיהֶם". מפני מה הכהן קדוש? לפני שנבאר זאת נברר מה פירוש המילה קדוש? קדוש פירושו - מופרש, מובדל, ומיוחד. הכהן מופרש ומובדל מכל עם ישראל. וכל כך למה? מפני שהטילו עליו מצוות והגבלות רבות, יותר מאיש ישראל, וככל שהאדם מוגבל יותר הוא נעשה מיוחד יותר והופך להיות קדוש.

למשל - הכהנים לא יכולים להתחתן עם כל אשה, שנאמר: "אִשָּׁה זֹנָה וְחֻלְלָה לֹא יִקְחוּ, וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁה לֹא יִקְחוּ". והכהן הגדול מאחיו אסור גם באלמנה. הרי לפנינו שכהן גדול מוגבל יותר אז הוא קדוש יותר מאחיו הכהנים. זאת ועוד, לכהנים אסור להיטמא אל המתים, כי הם קדושים, וגם מוטלות עליהם עשרות מצוות בשמירת המקדש וקדשיו, בהקרבת הקרבנות, ובהתנהגותם בשטח המקדש.

בדומה לזה מצינו במעגל השנה: יום חול כשמו כן הוא יום של חולין, ואין לנו הגבלות מצד היום עצמו. ראש חודש קדוש יותר, ויש בו יותר מטלות - אנו מוסיפים הלל ומוסף בתפילה. ימי חול המועד קדושים יותר. יום טוב קדוש יותר, כי ביום הזה נאסרו כל המלאכות חוץ ממלאכת אוכל נפש. יום הכיפורים אסור במלאכה כמו יום השבת, שבת קדושה מכולם שנאסרו בה כל המלאכות. הוא אשר אמרנו ככל שהמטלות וההגבלות רבות יותר, כך הקדושה נעלה יותר. עכשיו אפשר להבין את נוסח הברכות 'אשר קדשנו במצותיו וצינונו'... במה עם ישראל קדוש ומופרש ומובדל מכל העמים? במצוות ובאיסורים שמוטלים עלינו. צא ולמד, אומות העולם מצויות על 7 מצוות בני נח, ועם ישראל מצויה על 613 מצוות מהתורה ועוד 7 מצוות מדרבנן. היא אומר קדשנו במצוותיו. רש"י פירש - 'אָמַר' ו'אֶמְרָתְ' - להזהיר גדולים על הקטנים. באמירה זו יש מסר נפלא בנושא חינוך הילדים. להזהיר גדולים על הקטנים שהגדולים יתנו דוגמא אישית לקטנים. כמו שכולנו יודעים שחלק בלתי נפרד מחינוך הילדים הוא הדוגמא האישית.

אי אפשר לצוות ולומר לילדים להתנהג יפה כשהורים לא עושים זאת. ועל זה נאמר: 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים'. הדוגמא האישית באה לידי ביטוי במספר מישורים - כבוד הדדי, הופעה מכובדת, לשון נקיה, חזית אחידה, ועוד.

בימינו מושגים אלו קצת הטשטשו ועלינו לחזקם. אין הכוונה רק להורים מול ילדים אלא גם לילדים הבוגרים בבית כלפי הילדים הקטנים שלפעמים ההשפעה שלהם על אחיהם הקטנים לטוב ולמוטב גדולה יותר מהשפעת ההורים עצמם. ואין צריך לומר שגדולי ומנהיגי הדור חייבים בדבר זה שבעתיים, כדי להזהיר אותנו הקטנים, וללמדנו אורחות חיים. שמעתי פעם שהמילה להזהיר אינה רק מלשון אזהרה אלא גם מלשון זוהר. כלומר שהגדולים ישפיעו בהתנהגותם ומזוהרים על הילדים הקטנים.

נחזור לפסוק ונגלה דבר נפלא: "אָמַר אֶל הַפְּהִינִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתְ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּי". אם נשמור על כל הכללים שלמדנו על המילים 'אָמַר' ו'אֶמְרָתְ', אז נשיג את התוצאה של 'לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּי' שהנפש לא תטמא אלא תהיה ותישאר קדושה וטהורה. 'אָמַר' ו'אֶמְרָתְ' - כל אחד צריך לשים לב למה שהוא אומר, ולפי האמירה שלו לומדים מי הוא ומה הוא. כמו שלמדנו בהגדה של פסח חכם מהו, אומר... רשע מהו, אומר... לפי האמירה של האדם נוכל לדעת מי הוא ומה הוא.

שבת שלום ומבורך - אבנר קוואס

חמור מת בדיוק מול בית כנסת. אחרי שבוע, גווייתו עדיין שכבה מוטלת שם. הרב הלך והתלונן בפני ראש העיר: "אדוני ראש העיר, יש חמור מת מול בית הכנסת כבר שבוע ימים!"
ראש העיר ענה במבט עקום "האם אין זה מתפקידך לדאוג למתים?" "כן, זהו תפקידי" ענה לו הרב בשלווה, "אך לפני כן, מתפקידי להודיע למשפחה..."

בדיחה

חוס ואהבה

לאחר שלמדנו לא להיבהל מהמתבגרים או מהאיומים שלהם, ועסקנו בשמאל דוחה, נעסוק כעת 'בימין מקרבת'. נקדים ונאמר שלמרות קשיי הברגרות שלהם, והתקופה הקשה שההורים עוברים, אסור לשכוח לתת להם חוס ואהבה.

אנו ההורים נוטים לבעוס, להתרגז, ולצאת מהכלים בגלל שאין לנו מספיק כלים להתמודד עם המתבגר. בנוסף, אנו נוטים לקחת אחריות, וחושבים שאנחנו אשמים במצב הזה. כמו כן אנו לוקחים את המשבר בצורה רגשית, ומפעילים פחות את השכל.

התפקיד שלנו ההורים הוא לעזור להם וללוות אותם. צריך לחשוב תמיד שכמו שאנו מבינים ילד חולה שלא מתפקד, ואנו לא כועסים עליו, כך צריך לנהוג עם הילד המתבגר. כאן המקום לומר שאנחנו ההורים נתנו להם כל מיני אפשרויות כדי שיצליחו, והם בחרו בדרכם. וגאמה נפלאה לכך מצאנו בספר בראשית. יצחק אבינו חיכה 20 שנה לילדים ובסופם נאמר: "...וַיִּתְהַר רַבֵּקָה אִשְׁתּוֹ. וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְבָּהּ ... וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֶדְמוֹנִי כְּלוּ פְאֻדָּתָי שְׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֶשָׂו. וְאַחֲרָיו כֵּן יָצָא אֶחָיו יַעֲקֹב עֶשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב ... וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֶשָׂו אִישׁ יָדָע צִיד אִישׁ שֵׂדָה, וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהֳלִים."

ליצחק ורבקה נולדו שני בנים, אחד היה איש תם, שעוסק בתורה ויושב בישיבה, והשני היה ציד, ומסתובב ברחובות.

שאלו חכמים: הרי יעקב ועשו נולדו להורים צדיקים, וסבא וסבתא שלהם (אברהם ושרה) היו גדולי הדור. שניהם למדו בבית המדרש של שם ועבר. מפני מה זה יצא צדיק וזה יצא רשע? התשובה לכך - זה רצה להתחנך, וזה לא רצה להתחנך.

הסברנו בהתחלה שגיל הבחורות נקרא כך מפני שיש להם בחירה. אין להורים אפשרות לשלוט על הבחירה שלהם. אלא אך ורק לכוונם ולהדריכם.

ההבנה הזאת מאפשרת לנו ההורים לנטרל את רגשי האשמה, ועוזרת לנו לעבוד איתם ממקום יותר שכלי.

השכל מחייב לזכור שהם סוף סוף הילדים שלנו, והם צריכים תמיכה רגשית. התמיכה תלויה בחוס ואהבה מופגנת. כלומר, לא רק לומר להם שאוהבים אותם, אלא גם לחבק אותם ולהמחיש להם זאת. מצד אחד, יש לדון אותם לכף זכות ולא לבעוס יותר מדי. ומצד שני, יש לכוון אותם ולהדריך אותם עד כמה שניתן.

סיפור לשבת

המקובל רבי חיים שאול הכהן דוויק צוק"ל

לפני כעשרים שנה, הגיע מכתב מחו"ל לרבינו, ובו נכתב שמושל העיר שבא מקרוב שם מציק ליהודים, ורבינו הקדוש צוק"ל נסע למירון לשבת של סליחות לפני ר"ה עם עשרים מתלמידיו, ואני הקטן עמם, והיינו של חמישה ימים, ובכל יום שעשינו שם הקפות סביב הציון הקדוש של רבי אלעזר עם ארבעת המינים הישנים של השנה שעברה בידינו, וכשחזרנו ירושלימה, מצא רבנו סלגרמה בביתו והתבשר, כי מושל העיר מת פתאום, וליהודים שם אורה ושמחה.

סיפר ר' יואל טייטלבוים, האדמו"ר מסאטמר, שהלך לבקר את הצדיק החכם המקובל ר' חיים שאול, וביקשו, שיברך אותו ברכת כהן. ר' חיים היה סגי-נהור, ונדמה לו שרבנו רוצה לברכו, ותכף הרכין את ראשו, כדי שרבנו יניח ידו עליו לברכו. כשהבין את כוונת ר' יואל, אמר רבנו, שאדרבה, הוא רוצה להתברך ממנו, ותיכף הניח ר' יואל את ידיו על ראש רבנו הקדוש וברכו. הפליא רבנו מאוד את גודל תמימותו ומידת ענוותנותו של הצדיק."

בהיותו בארם צובא ראה איך הנשים מתחילות לגלות מקצת שערותיהן, ועמד צווח על הפרצה, ומשלא נשמעו לו, עלה בליל שבת על הבימה והכריז אם ישמעו בקולו - מוטב להם, ואם לאו תחול עליהן קללה, ועזב במוצאי שבת את העיר ועלה לירושלים. לאחר זמן קצר פרצה שרפה בעיר וכילתה חלק גדול מהעיר, וכולם נוכחו בצדקת ה'.

כאשר המקובל האלוקי ר' יוסף חיים זצ"ל (הבא"ח) יעץ למקובל ר' סלמאן אליהו לעזוב את בגדד ולעלות לארץ ישראל, הגיע ר' סלמאן להיפרד מר' יוסף חיים ושאל: "אצל מי אלמד בתורת הנסתר בארץ ישראל?". ענה הצדיק: "אמסור לך מספר קושיות עמוקות, והרב שיתרץ לך אותן - תדע נאמנה כי הוא רב מובהק וממנו תלמד."

ר' סלמאן הגיע לירושלים. מיד התפרסם שמו של הגאון הצעיר שעלה מבבל, ובקרב חכמי המקובלים נשמע, כי "ארי עלה מבבל". כשהגיע שמעו של ר' סלמאן אליהו לאוזניו של רבינו, ביקש שיבוא לפניו, ושוחח איתו ברזי התורה. שעה ארוכה שוחח הגאון ר' סלמאן עם רבינו, ונוכח לראות כי לפניו יושב גאון מופלא, רך בשנים וזקן בחוכמה. אמר ר' שאול לר' סלמאן: "מהיום תבוא אצלי מדי יום ביומו ואלמד עימך את הכוונות עפ"י דרכו של הרש"י."

ר' סלמאן שאל את רבינו את הקושיות בחוכמת הקבלה, שמסר לו הבא"ח ורבינו תרץ את כל הקושיות בתבונה. עתה ידע ר' סלמאן, כי רבינו הוא המוסמך והמובהק, ממנו עליו ללמוד את רזי התורה, והכתיר אותו לרבו המובהק."

באחד הימים בא אל רבינו יהודי, ובכה לפניו צרתו, וסיפר שהוא סוחר בבגדים ישנים וסחבות, וכל כספו ורכושו אינם עולים על עשר לירות, והיה סוחר עם ערבי אחד בתדירות, ובמרוצת הימים החל הערבי להלוות ממנו כסף, פעם אחרי פעם, עד שיום אחד נותר חסר כל, בלי פרוטה אחת. פנה הוא אל הגוי ואמר לו: "הב לי כספי!" והערבי הלך והביא לו תכשיט של אשתו כערבון. אולם, מאז חלפו עידן ועידנים והערבי איננו, ואין לו כסף לסחור, ומאידך, למכור את התכשיט הוא חושש. ועוד, שהתכשיט אינו בר ערך אפילו כדי מחצית החוב, ומה יעשה? אמר לו הגה"ק, שילך אל הכותל המערבי ויציע דבריו לפני ה', וכך עשה. הלך והתפלל. למחרת, בא אליו פתאום הערבי ושאלו: "איזה המשכוך?". ענה לו: "בביתך, אבל אינני יכול ללכת כעת הביתה, בוא מחר עם הכסף ואשיב לך את התכשיט!".

למחרת, שב הגוי ובידו סכום הכסף בשלימותו, וסיפר הערבי, שפתע החלה אשתו לצעוק עליו שישב לה את התכשיט ואם לאו תהרגנו. אף שהוא עצמו לא היה חפץ לפדות את התכשיט, כי היה בעל ערך פעוט, ופשוט היה מוכרח להשיב את הכסף, וקיבל היהודי את הכסף לידו. בסוף ימיו כשהיה סגי נהור, התאספו בחצות הלילה ללמוד בשיעורו, ראו את רגלו פצועה ונפוחה מאוד ומכוסה בדם רב - ומראהו רע מאוד. כששאלוהו לפרש הדבר, סיפר להם שהיה לו פצע גדול מלא מוגלה ברגלו, וכאשר הזמינו רופא לבדוק את המצב, הלה הפנה את רבינו לבית-הרפואה לטיפול מיידי. בהגיעו לשם, קבעו הרופאים שיש לפתוח את הפצע ולהוציא מתוכו את המוגלה. והיות שהטיפול עלול לגרום לכאבים קשים, רצו להרדמו. אך הוא סירב לכך, כי לא רצה להסיח דעתו מדבקות בה' אפילו לרגע אחד. ואמר להם, שיעשו הניתוח בלי הרדמה. אמרו לו הרופאים, שהיות והכאבים הם בלתי נסבלים, יצטרכו לאחוז בו בגופו, שלא יתנועע באמצע הניתוח. רבינו הסכים לכך והתנה, שלא תגע בו שום אישה. באמצע הניתוח כאשר התכווץ מכאב הטיפול, הבחין לרגע כי נוגעות בגופו נשים, צעק צעקה גדולה ומרה, ובאמצע הניתוח קם ויצא החוצה ועשה דרכו לבית המדרש לשיעורו הקבוע בחצות הלילה.

(פניני עין חמד)

"אין זוג לא מוצלח, יש זוג לא מודרך"

האם יש לכם מריבות וויכוחים?
מרגישים שאינכם מתאימים?
הילד שלכם מתחנף?

לייעוץ בנושא שלום בית, חינוך ילדים,
הדרכת חתנים/כלות עם יועצים זוגיים מוסמכים של
ארגון ביתנו החדש הפרוסים בכל רחבי הארץ

חייגו עכשיו - 1599-59-59-39

